

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 29 maja 2023 r.

Pozycja 188

POSTANOWIENIE

z dnia 1 marca 2023 r.

Sygn. akt Ts 172/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Piotrowicz – przewodniczący

Wojciech Sych – sprawozdawca

Andrzej Zielonacki,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 12 stycznia 2022 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej S.K.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 8 grudnia 2020 r. (data nadania) S.K. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, wystąpił o zbadanie zgodności art. 523 § 1a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30, ze zm.; dalej: k.p.k.) w zakresie, w jakim „nie daje możliwości wniesienia kasacji przez stronę z powodu niewspółmierności kary w sprawach o zbrodnie i daje tą możliwość Prokuratorowi Generalnemu (...) z uwagi na poszerzenie podstaw kasacyjnych wyłącznie dla Prokuratora Generalnego z pominięciem pozostałych stron postępowania karnego”, z art. 32 ust. 1, art. 42 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Postanowieniem z 12 stycznia 2022 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 20 stycznia 2022 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze dalszego biegu z uwagi na złożenie jej po terminie. Wyjaśnił, że termin wniesienia skargi konstytucyjnej należy liczyć od dnia następnego po dacie doręczenia skarżącemu rozstrzygnięcia wskazanego jako ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, czyli w rozpatrywanej sprawie od 29 maja 2019 r. Wskazał, że bieg terminu uległ zawieszeniu na skutek złożenia przez skarżącego 8 lipca 2019 r. wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej. Zaczął biec ponownie 9 września 2020 r., tj. pierwszego dnia po dacie zawiadomienia pełnomocnika z urzędu o wyznaczeniu go w sprawie, i upłynął 28 października 2020 r.

Trybunał stwierdził również, że skarga ma charakter abstrakcyjny i nie spełnia wymagań określonych w art. 77 ust. 1 w związku z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), gdyż skarżący nie legitymuje się orzeczeniem, które bezpośrednio odmawiałoby mu prawa wniesienia kasacji argumentowanej niewspółmiernością orzeczonej wobec niego kary.

Wskazał ponadto na niesamodzielność art. 32 Konstytucji jako podstawy kontroli zgodności z Konstytucją w trybie skargowym.

3. W zażaleniu z 27 stycznia 2022 r. (data nadania) skarżący zarzucił naruszenie: 1) art. 44 ust. 3 pkt 1 w związku z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK w związku z art. 45 Konstytucji przez błędne zastosowanie polegające na mylnym przyjęciu, że rozpatrywana skarga konstytucyjna nie spełnia warunków formalnych i została wniesiona po terminie, podczas gdy spełnia ona wymogi formalne i została wniesiona z zachowaniem trzymiesięcznego terminu, który należy liczyć od 9 września 2020 r., zaś obliczenie przedmiotowego terminu w sposób wskazany w zaskarżonym postanowieniu prowadziłoby do pozbawienia skarżącego prawa do sądu; 2) art. 77 ust. 1 w związku z art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK przez błędne zastosowanie polegające na mylnym przyjęciu, że skarga konstytucyjna inicjująca przedmiotowe postępowanie ma charakter abstrakcyjny wobec nieuzyskania przez skarżącego ostatecznego orzeczenia, które potwierdzałoby, że wniesienie przez niego kasacji wyłącznie z powodu niewspółmierności orzeczonej wobec niego kary jest wyłączone i tym samym nie spełnia wymogów formalnych, podczas gdy przedmiotowa skarga została złożona na konkretne orzeczenie Sądu Apelacyjnego w K. z 26 kwietnia 2019 r. (sygn. akt [...]), od którego strona nie miała możliwości wniesienia kasacji opartej na zarzucie niewspółmierności kary w rozumieniu art. 523 § 1a k.p.k., wobec czego skarga konstytucyjna spełnia wymogi ustawowe.

W związku z powyższym skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i nadanie dalszego biegu skardze konstytucyjnej, ewentualnie uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał Konstytucyjny bada w szczególności, czy wydając zaskarżone postanowienie prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu. Oznacza to, że na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał analizuje przede wszystkim te zarzuty, które mogą podważyć trafność ustaleń przyjętych za podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia.

2. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że zaskarżone postanowienie o odmowie nadania rozpatrywanej skardze konstytucyjnej dalszego biegu jest prawidłowe, a stanowisko skarżącego wyrażone w zażaleniu nie zasługiwało na uwzględnienie.

2.1. Kwestia sposobu liczenia biegu terminu wniesienia skargi konstytucyjnej w sytuacji, w której skarżący wystąpił do sądu o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego z urzędu w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej, była wielokrotnie przedmiotem orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego. Trybunał przyjął w nich, że wystąpienie z takim wnioskiem powoduje zawieszenie, nie zaś przerwanie biegu terminu wniesienia skargi konstytucyjnej (zob. np. postanowienia TK z: 21 marca 2013 r., sygn. SK 32/12, OTK ZU nr 3/A/2013, poz. 37; 5 listo-

pada 2018 r., sygn. Ts 207/17, OTK ZU B/2019, poz. 29; 26 lutego 2019 r., sygn. Ts 163/17, OTK ZU B/2019, poz. 92).

Jako orzeczenie ostateczne w rozpatrywanej sprawie skarżący wskazał wyrok Sądu Apelacyjnego w K. z 26 kwietnia 2019 r. (sygn. akt [...]); dalej: wyrok z 26 kwietnia 2019 r.), doręczony mu 28 maja 2019 r. Termin wniesienia skargi konstytucyjnej do Trybunału należy liczyć od dnia następnego po dacie doręczenia skarżącemu tego rozstrzygnięcia, czyli od 29 maja 2019 r. Zgodnie z art. 44 ust. 3 u.o.t.p.TK bieg terminu uległ zawieszeniu 9 lipca 2019 r. w wyniku złożenia przez skarżącego 8 lipca 2019 r. wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej. Wznowienie biegu terminu nastąpiło 9 września 2020 r., tj. pierwszego dnia po dniu doręczenia pełnomocnikowi skarżącego decyzji o wyznaczeniu go do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej. Termin upłynął 28 października 2020 r., zaś skarga konstytucyjna została złożona w Trybunale Konstytucyjnym 8 grudnia 2020 r. Uzasadniało to odmowę nadania jej dalszego biegu.

2.2. W zaskarżonym postanowieniu Trybunał prawidłowo ustalił ponadto, że skarga konstytucyjna nie spełniła podstawowego wymogu określonego w art. 77 ust. 1 w związku z art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK, gdyż skarżący nie uzyskał ostatecznego orzeczenia, które potwierdzałoby, że wniesienie przez niego skargi kasacyjnej wyłącznie z powodu niewspółmierności orzeczonej wobec niego kary jest wyłączone. Takim ostatecznym orzeczeniem nie był wskazany przez skarżącego wyrok z 26 kwietnia 2019 r. Orzeczenie to nie zostało wydane na podstawie zaskarżonego art. 523 § 1a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U z 2022 r. poz. 1375, ze zm.), przez co skarga nie spełniła przesłanki z art. 79 ust. 1 Konstytucji. Nie rozstrzygało ono w ogóle o dopuszczalności skargi kasacyjnej, w związku z czym nie mogło zostać uznane za ograniczające prawo skarżącego do wniesienia tej skargi.

Mając powyższe na uwadze, Trybunał – na podstawie art. 61 ust. 8 u.o.t.p.TK *a contrario* – postanowił jak w sentencji.